

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
lice isti prostor K 200.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Iz konstituante.

Beograd, 30. Popoldanska seja
ustavotvorne skupščine se je ot-
vorila ob 16.30.

Prvi govornik posl. Gionović (re-
publikanec) pravi, da je naša država
bogata, da pa jo v razvoju ovira go-
spodarska in moralna pokvarjenost
kot vojna posledica. Gospodarska sta-
bilizacija se bo izvedla samo na ta
način, ako se vsa država prisili na
produktivno delo. Zahteva tudi, da
se sprejme v ustavo načelo sociali-
zacije, kontrola delavcev nad pod-
jetji, zajiščenje prava na stavko in
da se uvede državna kontrola nad
kapitalom in pravo kmetovalca na
zemljo, katero obdeluje. Glede go-
spodarskega sveta veli, da tak, ka-
kor ga je vlada odredila, nima ni-
kake vrednosti.

Za njim dobi besedo posl. Milan
Pribičević, ki pravi, da se mora spre-
jeti v ustavo socialna in gospodarska
svoboda naroda. Tretje poglavje ni
dovolj jasno izdelano, temveč je me-
šanica raznih naziranj. Demokratska
stranka, ki ni razredna stranka, tem-
več narodna, se posebno interesira
za taka vprašanja. Smatra, da je
agrarno vprašanje kulturno narodno
vprašanje in zato reševanje tega
problema ni razredno, temveč kul-
turno narodno. Z rešitvijo agrarnega
vprašanja ni zadovoljen, kakor je iz-
vedena v ustavnem načrtu, vendar
pa se z njo zadovoljuje, ker ga niti
zemljoradniki, niti jugoslovanski klub
nista rešila bolje. Apelira na zemljor-
adnike, da bi z ozirom na dolžnosti,
ki jih imamo napram seljaku, glaso-
vali za ustavo.

Posl. Etbih Kristan vpraša, ali bi
on kot član opozicije mogel glasova-
ti za to poglavje, ko je predgovornik,
član večine, rekel, da ni dobro. Veli,
da jugoslovanski narod ni svoboden,
dokler mu bo vladala pešiča ljudi,
ki ga eksploatirajo. Narodno osvobo-
denje in zedinjenje je vraščanje bo-
dodnosti. Kar se je sedaj doseglo, to
so samo preddela. Zato smatra, da
bi bilo bolje, gledati v bodočnost, ka-
kor pa se vedno ozirati na pretek-
lost. Zahteva, da se narodu zagoto-
vi svoboda, vendar ne tako, da so
mu da svoboda na papirju, marveč
realna svoboda, ki se do doseči s
tem, da se zagotovijo gospodarske
in socialne potrebe. Govori proti ka-

Bolgarski minister v Belgradu.

Beograd, 31. maja. Včeraj po-
poldne je došel v Beograd bolgarski
notranji minister Dimitrov, ki je tu-
di predsednik bolgarske kmetijske
stranke. Danes ga je sprejel ministr-
ski predsednik Nikola Pašić. Dimi-
trov ostane v Beogradu nekoliko dni.
Njegovemu prihodu se pripisuje ve-
lika važnost.

Štajerski deželni zbor za ljudsko glasovanje.

Gradec, 31. maja. V današnji do-
poldanski seji štajerskega deželnega
zbora so se mogli odločiti o vpraša-
nju izpremembe dne 7. aprila so-
glasno odobrenega predloga, po ka-
terem bi se izvršilo glasovanje za
priključitev k Nemčiji dne 29. maja
sočasno z glasovanjem na Salzbur-
škem. Sklep deželnega zbora z dne
7. aprila se ni mogel izvesti, ker je
bilo ljudsko glasovanje na Salzbur-
škem nekaj časa dvomljivo in ker so
obstajale še druge ovire. V današnji
seji je staval deželni svetnik dr. Hü-
bler v imenu velenemskih poslancev
deželne zbornice predlog, naj se do-
loči termin za ljudsko glasovanje na
tretji tuiti, ako se do tedaj ne izvede
glasovanje v vsej državi. Razpis in
priprave za glasovanje naj izvede
avtonomna deželna vlada (ne dežel-
na vlada kot zvezna oblast), glaso-
vanje samo pa glasovalni odsek, se-

stavljen iz zastopnikov vseh strank.
Ko je dr. Hübler svoj predlog ute-
meljil, je izjavil namestnik deželnega
glavarja dr. Ahner, da se smatra
krščansko-socialna stranka s skle-
pom deželnega zbora od 7. aprila
vezano in da bo vsled tega glaso-
vala za predlog. Zastopnik svobo-
domiselne kmetijske zveze je nato
izjavil, da se tudi njegova stranka
strinja s predlogom. Deželni svetnik
Machold je izjavil, da stoji socialno-
demokratski deželni-zborski klub
na stališču zveznih zakonov, ki ne
predvideva glasovanja po deželi. So-
cialno-demokratska stranka, ki je
pokazala veliko volje za brezpogoj-
no priključitev k Nemčiji, meni, da
predlagani sklep za glasovanje za
priključitev k Nemčiji ni koristen in
da ga tudi ne bo pospešil. Zato ne bo
glasovala za predlog. Ako se pred-
log sprejme, se socialna demokracija
glasovanju ne bo odtegnila. Nato je
bil predlog dr. Hüblerja sprejet z
glasovi Velenemcev, kmetijske zveze
in krščanskih socialcev. (Dolgotr-
ajno odobravanje pri Velenemcih in
poslancih kmetijske zveze.) Nato je
bila seja zaključena.

Ital. drž. uradniki se še
pogajajo.

Rim, 30. Odločitev glede stavke
državnih nameščencev je bila odgo-
dena. Vrše se nadaljnja pogajanja.

Poslanik v Bernu
M. Jovanović se vrne.

LDU Beograd, 31. Naš poslanik v
Bernu, Milutin Jovanović, pride koncem
tedna v Belgrad. Kakor se govori, bo po-
stal pomočnik ministra za zunanje stvari.

Diplomati rešujejo.

Pariz, 30. Posvetovanja med drž-
avnimi pisarnama v Parizu in Lon-

vanje zdravnikov, na katerem so bi-
le soglasno sprejete predlagane re-
solucije. Govorniki so povdarjali iz-
rečno enodušnost vseh zdravnikov, v
neomajni volji, doseči izpolnitev
svojih zahtev. Med demonstracijsko
stavko zdravnikov so odpadle vse
ordinacije, samo v bolnišnicah in po-
rodniški kliniki se je vršila zaslina
služba za neodložljive smrtnonevar-
ne slučaje.

Angleži kupili mežiške rudnike ali slovenski
Stine.

»Jutro« je včeraj prineslo iz Bel-
grada vest, da so Angleži kupili
svinčene rudnike v Mežiški dolini. O
tej stvari smo mi že zdavnaj pisali, in
za nas ta kapitalistična hazardna
igra ni prav nič bolj nova, kakor to-
liko, da je ljubljanski »Stine« zaen-
krat zadnje adute virgel na korupcijsko
mizo, s katerimi hoče dobiti
igro. Stvar je namreč naslednja: Pri
tej igri naj mu javnost pomaga, ozi-
roma delavstvo Mežiške doline naj
priprdi, da so karte ljubljanskega
»Stine« ki jih je izigral, pravične! Hm,
»Jutro« dobi iz Belgrada — izvirno
poročilo, da je »Bleiberger Berg-
werkunion« v Celovcu prodala svoje
rudnike v Mežiški dolini angleški
kapitalistični skupini »Central Euro-
pean Mines Ltd«, češ, to je velike
važnosti za državo in posebno še za
ministrstvo vojne in mornarice. Mi
to radi verujemo in tudi pripoznamo,
da je to važno za državo. Ampak
gospodini, ki so to — izvirno poro-
čilo pri »Jutru« naročili, ne gre za
državo, temveč za one milijone, ki
jih hoče ljubljanski »Stine« za svo-
jo banko pridobiti! Proletarijatu v
Sloveniji je pa v tem oziru prav vse-
eno, katera kapitalistična skupina po-
seduje te rudnike, toliko časa, dokler
ne bodo rudniški delavci participira-
li na donosu teh rudnikov in da bo-
do socializirani!

Kje in kako ste postavili sekve-
stre? Povsod tam, kjer so podjetja
prospevala, tam ste vrgli vrv sekve-
stra podjetju krog vratu; tako ste na-
pravili tudi pri tem rudniku! Danes
imate okoli 400 vagonov svinca na-
kupičnega; danes je svetovna ce-

loma plačevati v vsakem slučaju
najmanj 50 odstotkov višje nego de-
lovne ure normalnega časa.

V manjših obrtnih pa, kjer se ne
vporablja elementarna sila (kakor
n. pr. parna, vodna, električna itd.)
in ni zaposlenih več nego pet de-
lavcev, se more dovoliti podaljšanje
delovnega časa na 10 ur dnevno ali
60 ur tedensko na poljubno dobo, če
je potreba in če ostane obrat kot
manjši obrt. V smislu uredbe je dela-
vec tudi vajenec in volonter, ne gle-
de na to, da li prejema kako plačo
ali ne.

Dovoljenja za podaljšanje delov-
nega časa izdajajo pristojna obrtna
nadzornišтва za svoje okrožje (obrt-
no nadzorništvó v Ljubljani, v Celju

Ital. drž. uradniki se še pogajajo.

Rim, 30. Odločitev glede stavke
državnih nameščencev je bila odgo-
dena. Vrše se nadaljnja pogajanja.

Poslanik v Bernu M. Jovanović se vrne.

LDU Beograd, 31. Naš poslanik v
Bernu, Milutin Jovanović, pride koncem
tedna v Belgrad. Kakor se govori, bo po-
stal pomočnik ministra za zunanje stvari.

Diplomati rešujejo.

Pariz, 30. Posvetovanja med drž-
avnimi pisarnama v Parizu in Lon-

danje zdravnikov, na katerem so bi-
le soglasno sprejete predlagane re-
solucije. Govorniki so povdarjali iz-
rečno enodušnost vseh zdravnikov, v
neomajni volji, doseči izpolnitev
svojih zahtev. Med demonstracijsko
stavko zdravnikov so odpadle vse
ordinacije, samo v bolnišnicah in po-
rodniški kliniki se je vršila zaslina
služba za neodložljive smrtnonevar-
ne slučaje.

Angleži kupili mežiške rudnike ali slovenski
Stine.

»Jutro« je včeraj prineslo iz Bel-
grada vest, da so Angleži kupili
svinčene rudnike v Mežiški dolini. O
tej stvari smo mi že zdavnaj pisali, in
za nas ta kapitalistična hazardna
igra ni prav nič bolj nova, kakor to-
liko, da je ljubljanski »Stine« zaen-
krat zadnje adute virgel na korupcijsko
mizo, s katerimi hoče dobiti
igro. Stvar je namreč naslednja: Pri
tej igri naj mu javnost pomaga, ozi-
roma delavstvo Mežiške doline naj
priprdi, da so karte ljubljanskega
»Stine« ki jih je izigral, pravične! Hm,
»Jutro« dobi iz Belgrada — izvirno
poročilo, da je »Bleiberger Berg-
werkunion« v Celovcu prodala svoje
rudnike v Mežiški dolini angleški
kapitalistični skupini »Central Euro-
pean Mines Ltd«, češ, to je velike
važnosti za državo in posebno še za
ministrstvo vojne in mornarice. Mi
to radi verujemo in tudi pripoznamo,
da je to važno za državo. Ampak
gospodini, ki so to — izvirno poro-
čilo pri »Jutru« naročili, ne gre za
državo, temveč za one milijone, ki
jih hoče ljubljanski »Stine« za svo-
jo banko pridobiti! Proletarijatu v
Sloveniji je pa v tem oziru prav vse-
eno, katera kapitalistična skupina po-
seduje te rudnike, toliko časa, dokler
ne bodo rudniški delavci participira-
li na donosu teh rudnikov in da bo-
do socializirani!

Kje in kako ste postavili sekve-
stre? Povsod tam, kjer so podjetja
prospevala, tam ste vrgli vrv sekve-
stra podjetju krog vratu; tako ste na-
pravili tudi pri tem rudniku! Danes
imate okoli 400 vagonov svinca na-
kupičnega; danes je svetovna ce-

Podaljšanje delovnega časa v industrijskih in obrtnih podjetjih.

Prejeli smo:

Ker se tolači uredba o delov-
nem času z dne 8. aprila 1921., pri-
občena v Uradnem listu št. 43 iz 1921
napačno, opozarja ministrstvo za so-
cialno politiko, da je ta uredba le do-
polnilo prvotne uredbe z dne 12.
septembra 1919 v Uradnem listu št.
154 iz 1919. Delovni čas v industrijskih,
obrotnih, rudarskih, trgovinskih
in prometnih podjetjih, ki zaposluje-
jo več nego 5 delavcev, ali ki obra-
tujejo z elementarno silo, ostane še
nadalje omejen na 8 ur dnevno ali 48
ur tedensko. Podaljšati se more le
izjemoma na 10 ur, dnevno ali 60 ur
tedensko, a tudi to največ trikrat po
štirih tednih v istem koledarskem le-
tu. Delo za deveto in deseto uro se

domu o ureditvi gorenje-šlezjskega
vprašanja se nadaljujejo. Angleška
vlada je izjavila, da odobrava sesta-
vo odseka izvedencev, ki pa bi moral
po njenem naziranju delovati v Go-
renji Šleziji sami. Ta odsek bi moral
biti tudi pripoznan od vrhovnega
sveta, ki mora v to svrhu imeti še
ta teden sejo. Pozneje bo imel vr-
hovni svet drugo sejo, da bi sklepal
o odredbah po ugotovitvi izveden-
cev.

Pariz, 30. Ministrski predsednik
Briand je danes dopoldne sprejel če-
škoslovaškega ministra za zunanje
posle dr. Beneša.

Druga brzojavka je važnejša.
Benešev prihod v Pariz je v toliko
zvezan z dogodki v Gornji Šleziji,
ker ima Češkoslovaška neke preten-
zije do dela gornješlezjske zemlje.
Glavno vprašanje, ki ga bosta Bri-
and in Beneš odločila, pa bo seveda
vprašanje češkoslovaškega pohoda
na — Dunaj. Osební argumenti med
štirimi očmi na gospoda a la Briand
vse drugače vplivajo kot pismeni
razgovori iz daljine.

Angleži kupili mežiške rudnike ali slovenski
Stine.

»Jutro« je včeraj prineslo iz Bel-
grada vest, da so Angleži kupili
svinčene rudnike v Mežiški dolini. O
tej stvari smo mi že zdavnaj pisali, in
za nas ta kapitalistična hazardna
igra ni prav nič bolj nova, kakor to-
liko, da je ljubljanski »Stine« zaen-
krat zadnje adute virgel na korupcijsko
mizo, s katerimi hoče dobiti
igro. Stvar je namreč naslednja: Pri
tej igri naj mu javnost pomaga, ozi-
roma delavstvo Mežiške doline naj
priprdi, da so karte ljubljanskega
»Stine« ki jih je izigral, pravične! Hm,
»Jutro« dobi iz Belgrada — izvirno
poročilo, da je »Bleiberger Berg-
werkunion« v Celovcu prodala svoje
rudnike v Mežiški dolini angleški
kapitalistični skupini »Central Euro-
pean Mines Ltd«, češ, to je velike
važnosti za državo in posebno še za
ministrstvo vojne in mornarice. Mi
to radi verujemo in tudi pripoznamo,
da je to važno za državo. Ampak
gospodini, ki so to — izvirno poro-
čilo pri »Jutru« naročili, ne gre za
državo, temveč za one milijone, ki
jih hoče ljubljanski »Stine« za svo-
jo banko pridobiti! Proletarijatu v
Sloveniji je pa v tem oziru prav vse-
eno, katera kapitalistična skupina po-
seduje te rudnike, toliko časa, dokler
ne bodo rudniški delavci participira-
li na donosu teh rudnikov in da bo-
do socializirani!

Vsa zadeva o tej prodaji je pa na-
slednja: Avstrijske podjetnike rud-
nika se je pritiskalo, pa so si poma-
gali na ta način, da so prodali rudnik
angleški kapitalistični skupini in, da
v senci milosti angleških kapitalistov
ostanejo še nadalje s svojimi delni-
cami sogospodarji in da se bode še
nadalje stekal dobiček, če že ne ves,
vsaj deloma v njihove žepce.

Vprašanje nastane sedaj za nas
Jugoslovane: »je li bolje, da nas an-
gleški kapitalisti odirajo, ali pa, da
se s sosedi pobotamo, da jim bo
lažje gledati na prste, kakor an-
gleškim svetovnim grabežem, ki ho-
čejo danes* vso Evropo pogaziti in
kapitalistično zaslužiti?«

Delavstvu je to vseeno: delav-
stvo bo vodilo boj proti vsaki kapi-
talistični družbi, pa naj si bo to an-
gleška ali ona, ki jo danes ljubljanski
Stine vodi! Vemo prav dobro, da
je ljubljanski Stine v svoji kapitali-
stični skupini koncentriral do danes
že več nego dve milijardi vrednosti
in nimamo nobenega povoda, da bi
se zanj ogrevali ter igrali dobre pa-
triotične v njegov prid. Mi ljubimo svoj
narod in je tedaj naša naloga, da ga
ščitimo kjerkoli je nam mogoče.

Ignacij Mihevc

Podaljšanje delovnega časa v industrijskih in obrtnih podjetjih.

Prejeli smo:

Ker se tolači uredba o delov-
nem času z dne 8. aprila 1921., pri-
občena v Uradnem listu št. 43 iz 1921
napačno, opozarja ministrstvo za so-
cialno politiko, da je ta uredba le do-
polnilo prvotne uredbe z dne 12.
septembra 1919 v Uradnem listu št.
154 iz 1919. Delovni čas v industrijskih,
obrotnih, rudarskih, trgovinskih
in prometnih podjetjih, ki zaposluje-
jo več nego 5 delavcev, ali ki obra-
tujejo z elementarno silo, ostane še
nadalje omejen na 8 ur dnevno ali 48
ur tedensko. Podaljšati se more le
izjemoma na 10 ur, dnevno ali 60 ur
tedensko, a tudi to največ trikrat po
štirih tednih v istem koledarskem le-
tu. Delo za deveto in deseto uro se

Dovoljenja za podaljšanje delov-
nega časa izdajajo pristojna obrtna
nadzornišтва za svoje okrožje (obrt-
no nadzorništvó v Ljubljani, v Celju

in Mariboru) in sicer na prošnjo pod-
jetnika, če je potreba za podaljšanje
dokazana.

Vloge in rešitve glede podaljša-
nja delovnega časa so proste kole-
kovine.

Samolastne podaljšanje delovne-
ga časa se kaznuje z denarno kazni-
jo od 10 do 500 dinarjev. Delo nad 3
ur se mora pa tudi v tem slučaju pla-
čati 50 odstotkov višje nego normal-
ne delovne ure.

Za mladinske delavce do izpol-
njenega 16. leta velja še dalje pred-
pis, da ne smejo delati več nego 8
ur dnevno.

Politične vesti.

+ Odkupnine bosanskim begom. V
»Službenih Novinah« z dne 20. maja je iz-
šla »Uredba o finansiskoj likvidaciji a-
grarnih odnosov u Bosni i Hercegovini.« Po
tej uredbi se vsa »kmetiška« razmerja li-
kvidirajo z 255.000.000 dinarjev, ki jih da
država in sicer: polovico v gotovini, po-
lovico pa v državnih obligacijah. Agrarni
direkciji v Sarajevu se stavi takoj 60 mi-
lijonov dinarjev v gotovini: 1. da se s to
vsoto likvidirajo »kmetiška« razmerja tistim
lastnikom, ki so plačali na bivša »kmet-
ska« zemljišča do 40 K zemljarine (zema-
ljski davek) in 2. da se dajo pulno poso-
jila ostalim najpotrebnejšim lastnikom. —
Ostanek 195 milijonov dinarjev se bo iz-
plačal, kadar se ugotovi vsota, ki gre
lastnikom in sicer: dve tretjini v obli-
ci blaga in ena tretjina v gotovini in to naj-
kasneje do 15. junija 1922. — Delavsko —
kmetičko ljudstvo vadi pare, da plačaš turš-
ke bože in age za to, da so vstopili v vlado!

+ Kabinet Witos umakni demisijsko
prošnjo. Sprito sedanjega položaja so na
zadnji izredni seji ministrskega sveta skle-
nili, umakniti predloženo prošnjo za od-
stop. — Sedaj nastane samo vprašanje, če
bodo gospodje sprito sedanjega položaja
dobili še kako rešilno idejo in spravili pol-
sko državo iz blata, v katero so jo po-
gnali.

+ Zastopniki italijanske socialistične
stranke Lazzari, Maffi in Riboldi so šli v
Moskvo. To je zadnji poskus italijanske
socialistične stranke, da doseže sporazum
s III. internacionalo. Razumljivo je, da si
laški komunisti na vsak način prizadevajo
za dosego sporazuma. Dioslano, Gennart
in Terracini so šli že v Moskvo, da bi
Ljenina in druge za stvar navdušili.

+ Preganjane komunistov v Rumu-
niji. Ko so 12. t. m. rumunski komunisti v
Bukarešti imeli svoje zborovanje, je pol-
ica aretirala 72 komunistov in jih zaprla.
Uredništvo lista »Socializem« in »Dom« je
oblast zapečatila. Aretirani so tudi poslani-
ci Kristesky, Dobrozean, Stojkulesky in
Stanov; tem misli sedaj vlada odrediti imu-
niteto, ker so baje pri njih našli neka pisa-
ma iz Moskve.

+ Druge volitve na Irskem v grofiji
Ulster so dale unionistom 52 mandatov,
sinfeinovcem pa 14. Pripraniti je treba,
da je ulsterska grofija sedež angleških pri-
seljencev na Irskem. Izven nje je angleš-
kih tlačiteljev v deželi zelo malo.

+ Litvinov namesto Čičerina. Varšav-
ski listi poročajo iz Moskve, da je bil Lit-
vinov namesto Čičerina imenovan za ljud-
skega komisarja zunanjih zadev.

Dnevne vesti.

Županska volitev v Ljubljani. Prva
seja novoizvoljenega občinskega sveta
Ljubljanskega bo v torek, 7. junija. Na dneva-
nem redu te seje bo volitev župana in
podžupana. Včerašnji »Slov. Narod« prvi
milo plače, ker preti demokratom nevar-
nost, da izgube župana — če ne izdajo na-
rodni socialci sklepe, kakor so storili v
Celju. V torek bomo videli.

Socialno-demokratski župan. V
Studencih pri Mariboru je bil županom vs-
voljen sodrug Alojzij Kaloh. Tudi so vsi
šesteri občinski svetovalci socialni demo-
krati.

Komunisti, tako pišejo »Socialističke
Radničke Novine« v Belgradu, namerava-
jo sedaj prodati vse delavske domove,
(najbrže le v Belgradu), knjižno in tis-
karno za približno 8 milijonov dinarjev.
Za izkupiček hočejo započeti »veliko ko-
operativno trgovino«. Socialistična rad-
nička partija pa se tej nameri odločno

upira in pravi, da so vsi ti domovi, knjižarna in tiskarna njena imovina in ne komunistična.

Koliko velja konstituenta. Poslanec je 419. Vsak dobiva dnevno 480 kron, mesečno 14.000 K, letno 175.000 K. Predsednik konstituyente dobiva dnevno 734 K, torej letno 271.000 K. Ako priračunamo še izredne izdatke za konstituento, znašajo stroški zanjo okrog 100 milijonov kron letno ob tem številu poslancev kakoršna je sedaj.

Tudi klerikalci prihajajo na vrsto. Belgrajska vlada je prepovedala za vse šole naročanje lista »Glas sv. Ante«, ki ga izdajajo sarajevski frančiškani. Pisan je baje v protidržavem in protidimističnem smislu.

Kopališki vlak Ljubljana—Laze. Obravnateljstvo južne železnice je uvedlo od 1. junija do 31. avgusta kopališki vlak iz Ljubljane gl. kol. v Laze po znižani ceni in sicer za I. razred 4.50 din., za II. razred 3 din., za III. razred 1.50 din. Odstopilo pa je od zahteve, da se morajo posetniki izkazati pri blagajni za legitimacijo, kakor je bilo javljeno v uradnem listu. — Kopališki vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 14. uri 20 min., pride v Laze ob 14. uri 41 min. Iz Laz se vrača prvi vlak ob 18. uri 30 min. in pride v Ljubljano ob 19. uri 14 min., drugi vlak pa ob 19. uri 54 min. s prihodom v Ljubljano ob 20. uri 30 min. — Dohod v kopališče je s ceste, ki vodi iz kolodvora proti Zalogu. Tu bo napravljena posebna dohodna brv v kopališče. Občinstvo se opozarja, da je samo ta dohod dovoljen, vstopanje v kopališče na drugih prostorih je pod kaznijo prepovedano. Tudi je strogo prepovedano uničevati poljske nasade in posejati po travli. Ker pa dohodna brv še ni izdelana, se prost občinstvo, da opusti posejanje kopališča do 7. junija, ker je dohod v kopališče, dokler ni brv dokončana, nemogoče in bi se posestnikom ob kopališču delala škoda.

Promocija. Gospod cand. med. Ludovik Zalar iz Ljubljane bo dne 3. junija na Dunajski univerzi promoviran za doktorja medicine.

Vsem gg. Industrijalcem, trgovcem in obrtnikom na znanje! Splošna organizacija voj. invalidov v Celju razpolaga z več močnim in ženskimi delavnimi silami. Apeliramo na Vas, da se pri nastavitvi novih moči poslužujete naših članov, ki so s svojo nekrivdo največ trpeli za časa vojne in še sedaj trpijo glad. Pokažite svoje človečansko sočutje in dolžnost! — Odbor Splošne org. voj. inval. za slovensko ozemlje, poverništvo v Celju.

Millionske povere. Pri sarajevski podružnici Jadranske banke je podružnik Ambrožič ponorejal kreditna pisma, ki so se glasila na njegove sokrivce ter prevarili banko za nekoliko milijonov kron. Policijska je stvar odkrila in krivce aretirala.

Ljubljanska porota. (Uboj.) Kmečki sin, 20letni Andrej Stare iz Spod. Bernika na Gorenjskem je bil obsojen na tri leta težke ječe, ker je pomoril na vasi dne 2. aprila z vilami udaril po glavi svojega nasprotnika Blaža Jenkota tako močno, da je drugi dan umrl. — Rodbinska nesreča. V mali vasi Pudoču na Notranjskem je 24. januarja t. l. proti večeru v medsebojnem prepiru na dvorišču z nožem zabodel 38letni France Baraga svojega očeta 75letnega Janeza Barago tako nesrečno v trebuh, da je oče drugi dan umrl na vnetju trebušne mrene. Pred poroto je bil včeraj France Baraga obsojen na pet let težke ječe. Baraga se je zagovarjal na polno pijanost, katero pa so porotniki soglasno zanižali!

Slika iz hlevskega življenja. V nekem hlevu Kapiteljske ulice, sta spala dva hlapca, Janez in Martin. Neko jutro je zagledal Janez svojo obleko razmetano po vseh koncih in krajih hleva. Prijel je Martina, kdo mu je to napravil. Martin je lakonično odgovoril: »Konj ti jo je po noči razmetal!« Janez je bil tiho, vendar ni mogel verjeti pravljici o »konju«, ker mu je iz žepa izginila — ura. Zaupal je stvar policijskim organom, ki so preiskali Martinov kovček in našli tam — Janezovo ura.

Izgnani se je privešek k veržici, grb z napisom: »Zorman 1910«, v pondeljek zvečer. Najditelj naj ga odda proti nagradi v operi.

Velikega morskega psa, ki je meril 2 metra in tehtal 180 kg, so ujeli te dni v Dubrovniku.

Uvedba selske službe pri pošti, uradu Pragersko ter opustitev poštne nabiralnice

Spodnja Poljskava in Stragoljci. S 1. junijem se uvede pri poštnem uradu Pragersko dostavljanje poštne pošilke po selskem pismošni v sledečih krajih: Frajštanj-Pragersko (razen krajevnega dela Pragersko, v katerem se pošilke itak redno dostavljajo), Sp. Poljskava, Stragoljci in Sikola. — Dostavljajo se bo vsak dan razen nedelj. Z 31. majem preneha poslovati poštne nabiralnice Spodnja Poljskava in Stragoljci.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Spodnja Šiška. Opozarjamo pristaje in somišljenike na diskusijski večer, ki se bo vršil dne 1. junija ob pol 8. uri zvečer v bivši nemški šoli. — Odbor politične organizacije ima selo ravno tam ob pol 6. uri zvečer. Važno. — Predsednik.

Celjskim zaupnikom v vednost. Na seji širšega odbora z dne 25. maja je bil odobren sklep, da se od tega dne dalje sklicujejo vse seje stranke v »Napreju«, bodisi ožlega ali širšega odbora in ravno tako tudi seje socijalističnega kluba obč. odborov in Celju. Toraj sodrugi funkcijonarji, odborniki in zaupniki, ki niso bili na tej seji navzoči, naj redno čitajo »Napreje«, sicer ne bodo drugače izvedeli za prireditve seji. Dolžnost vsakega zgoraj omenjenega odbornika je, da vestno čita list »Napreje«, kajti to je edino orožje vsakega posameznega zaupnika in brez njega absolutno ne more eksistirati kot delavski zaupnik. Torej, sodrugi, ako hočemo stranko povzdigniti in razširiti, se moramo te gradbe trdno poprijeti in na njej graditi naj bo naš list »Napreje! Čitajte, čitajte in zopet čitajte, ako hočete, da pripravite delavstvo do tisteža viška, do katerega moramo priti, ako se hočemo otestiti kapitalističnega jarma. Na delo, sodrugi!

Iz strok. organizacije.

Seja podružnice Kovinarjev v Ljubljani se vrši v četrtek 2. junija t. l. takoj po dnu! Udeležba dolžnost! Načelnstvo.

Shod ljubljanskih pekarskih pomočnikov bo v četrtek dne 2. junija t. l. ob 4. uri (16. ura) popoldan v gostilni pri Bobetu, Nova ulica št. 5. Udeležite se vsi pomočniki tega shoda, ker zadržuje mojstrov zahteva od deželne vlade, da se odpravi prepoved nočnega dela in hoče podaljšati delavni čas. Poročevalce sodr. Leskošek iz Celja.

Krojaškim mojstrom v Ljubljani v vednost. V zadnjem času se dogaja, da nekateri krojaški mojstri svojelastno topajo določbe tarife, ki je bila sklenjena z našo organizacijo. Ker tako postopanje ni na mestu, opozarjamo gg. mojstre, da bomo proti vsem takim kršitvam najstrožje nastopili in da bomo prisiljeni vse take elemente javno razkinkovati ne oziiraje se pri tem, ali je komu všeč ali ne. — Stojimo na stališču, da je tarifa toliko časa obvezna ravnotako za gg. mojstre, kot za pomočnike, dokler se je ne odpove. Zato je v interesu gg. mojstrov, da ne izvajajo nepotrebnih konfliktov, ker v nasprotju s tem slučajno odklanjamo vsako odgovornost za posledice, ki utesnejo nastati. — Ljubljana, 31. maja 1921. — Osrednje društvo oblačilnih delavcev za Slovenijo, podružnica Ljubljana.

Dopisi.

Iz kmetične tovarne v Krastniku. V naši tovarni so se začele dogajati razne kapricioznosti, ki bodo najbrže več koristile posameznikom in nasprotnim strankam kakor pa podjetju. Zlate čase obljubljajo, ko bo tovarna nacionalizirana. Priporočamo pa državnemu poslovođu, naj bo previden in pošten pri svojem nadaljnjem delu glede nacionalizacije tovarne. Njegovo dosedanje delo priznavamo. Ali danes postaja vprašanje precej težko, kajti dopis v »Jutru« št. 118 z dne 20. maja t. l. je netočen, fanatičen. Res je, da so bile razmere v tovarni precej kritične — res pa je, da je bila v Ljubljani protistna deputacija iz Krastnika pod vodstvom g. Omusa, a drugega člana deputacije pa dopis ne omenja; če gre za pošteno delo, zakaj ta molk? Dopis pač omenja našega zastopnika sodruga J. H., ki je bil pa v resnici poslan na strokovno komisijo, da dobi potrebna navodila. Deputacija pa

v Ljubljani ni bila nikjer uradno sprejeta marveč le v kavi kavarini ali restavraciji od zastopnikov JDS in NSS. Obema strankama svetujemo, da postaneta bolj odkriti, če jim je do poštenega dela, ter povesta javno, kakšno nacionalizacijo hočeta v naši tovarni. Mi hočemo nacionalizacijo, ki jo bomo tudi podpirali, če bo v korist tudi proletariatu. Za sedaj pa odklanjamo vsakršno odgovornost in sodelovanje pri nacionalizaciji kmetične tovarne, ki bi koristila samo posameznim narodnim kapitalistom, kakor je doslej nemško narodnim. Vztrajamo, da priznavamo samo delo, ki bo pošteno in v prid delavstvu, pri katerem naj sodeluje razredna strokovna organizacija. — R. V.

Liboje pri Celju. Tvrda L. R. Schlitzing, Pavlin in drug ima tovarno in premogovnik. V premogovnik je vdrla voda v rov, vsled česar se je ustavila eksploatacija premoga. Ta nadvse socijalni in človekoljubni podjetnik inž. Pavlin in obratovodja Hans Laznik sta pa začela eksploatacijo delavce kot nerabno orodje. Pri tej eksploataciji sta se pa spomnila na one, ki nimajo postranskega zaslužka in tudi ne zemlje. Strokovna organizacija je vložila pritožbo pri raznih oblastih, na kar se je vršila dne 25. maja obravnava, pri kateri se je sklenilo, da mora gospod inženir delavce zopet sprejeti. Gospod Hans Laznik je pa predlagal, da se naj sprejme nazaj v soglasju z ostalimi zaposlenimi. Dne 26. maja se je vršil na licu mesta shod rudarjev. Že pred shodom je pa g. Hans svoje ljudi nahujškal, predvsem zaupnika Prodenca, kateri je naravnost zborovanje abstinaliral. Da, da, g. obratovodja že ve, kdo mu prinaša mleko in špeh. Tisti ostane v delu, kdor pa noče rib streljati z rudniškim dinamitom, mora pa na cesto. Sedaj ima besedo sodišče in delavska solidarnost.

Vojnik pri Celju. V četrtek, dne 26. t. m. smo pokopali našega vrliga komaj 21-letnega sodruga Ivana Prevaška. Proletarska bolezen jetika je bila vzrok njegove tako zgodnje smrti. Bil je pri svojih tovariših in sodelavcih v tovarni Westen zelo priljubljen, vzgleden in discipliniran sodrug. Pogreba se je udeležilo veliko število sodrugov in sodrugi iz Celja, Škoflje vasi in iz Libečne. Pevsko društvo »Napreje« iz Celja je zapelo pri hiši in na grobu žalostno in železničarska godba je umirala spremljala do hladnega groba. Na grobu je govoril s. Koren iz Celja in se poslovil od njega v imenu vseh sodrugov in prijateljev. — Zemlja Ti bodi lahka.

Sport.

Javna telovadba srednješolske in meščanske šolske mladine ljubljanskih šol se vrši v nedeljo dne 5. junija 1921 na planirju v Stopanju vasi ob pol 4. uri popoldne. (Dohod mimo vojaškega oskrbovališča.) Pri javni telovadbi nastopi 800 učencev nižjih razredov z vajami s palicami, 600 učencev višjih razredov s prostimi vajami in 500 učenc s prostimi vajami. Vrhunega je na sporedu orodna telovadba in mladinske igre. Vstopnina znaša za sedež na tribunah 7 din., za sedež ob telovadišču 4 din., za stojlišče 2 din., in za stojlišče daleč 1 din. Pri telovadbi igra vojaška godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. J. Čerina. Čisti dohodek je namenjen podpornim društvom enih šolskih zavodov, katerih učenci sodelujejo. Predprodajo vstopnic je iz prijaznosti prevzela knjižarna L. Schwentner v Prešernovi ulici. — To bo prva javna telovadba šolske mladine v Ljubljani v večjem obsegu. Občinstvu bo nudila ugodje, kako se goji telovadba na naših šolah, v kolikor dopuščajo sedanje pogoji razmere, ki tudi telesno vzgojo šolske mladine še v marsičem ovirajo. S poveljno udeležbo naj vsa javnost pokaže, da ji je tudi telesna vzgoja mladine pri srcu.

Gospodarstvo.

— Kapitalistični triki. Zagrebška »Sloboda« piše: Zagrebški paromlin je zvišal svojo delniško glavnicco od 9 na 15 milijonov kron tako, da dobe stari delničarji na dva stare delnice eno novo na račun dividend. Poleg tega izda družba 15.000 delnic z nominalno 100 K in imajo delničarji pravico, da na šest starih podpisajo eno novo delnico po kurzu 100 K za komad. — Dočim dela zagrebški paromlin milijonske poklone svojim delničarjem, prikraja

Socijalistična občina.

O izročenem občinskem področju.

Poleg lastnega področja ima občina tudi takozvano izročeno področje. V izročeno področje spadajo vse one naloge in opravila, ki jih občini nalaga državna uprava. Teh opravil je nebroj in jih v naslednjem nekaj naštejemo samo za zgled. Semkaj spada sodelovanje pri volitvah v politične in avtonomne zastope, pri ljudskem štetju, pri odgornu, pri nastanjanju vojaštva, pri naborih, pri evidenci vojnih obveznikov, dalje oklici pri civilnih porokah, kazensko postopanje v zadevah poljske okvare, v obrtnih zadevah itd. Vse te stvari in še mnogo drugih ne spadajo v okvir občinske samouprave, pa jih politične oblasti v smislu obstoječih zakonov nalagajo občinam in silijo županu, da jih točno in vestno izpolnjujejo. Ako župan ta izročena opravila zanemarija, ga kaznujejo z denarnimi kaznimi. Tudi ima politična oblast pravico, da odvzame ta opravila županu in jih da izvrševati po svojem lastnem uradniku na stroške dotične občine. Opravila izročena področja zavzemajo zlasti v manjših občinah tak obseg, da župan ni skoro nič drugega kakor uradni sluga okrajnega glavarstva. Najlepše pri vsej stvari je pa to, da morajo občine vsa ta dela in opravila opravljati zastopni in jih občine — razen v nekaterih stvareh, kjer daje na razpolago tiskovine — niti za papir ne odškoduje. — Mi nismo načeloma zoper to, da bi občine ne pomagale državnim oblastim pri upravi. Ravno pri tem sodelovanju si morejo naši župani pridobiti vpogled v funkcioniranje državnih oblasti in se marsikaj naučiti. Tudi morejo v mnogih slučajih uspešno uveljaviti svoj vpliv kot najboljši poznavalci krajevnih razmer in potreb. Take pomoči potrebuje vsaka birokratska (uradniška) oblast, ki je sicer spretna v formalnem reševanju raznovrstnih aktov, pa nima dovoljega vpogleda v dejanske življenjske razmere. Zato je sodelovanje župana in samoupravnih občinskih organov pri javni upravi karistno in potrebno. Prav pa ni to, da država občini za dela in opravila, ki jih izvršuje namesto nje, nič ne plača. Vsekakor bi morala država primerno prispevati k občinskim stroškom, zlasti v manjših občinah, kjer stroški za izvrševanje izročene področja požro znaten del občinskih dohodkov.

Občinski tajniki. Opravila izročene področja nalagajo občinam mnogo pisarji, ki jih župani sami ne zmorejo. Skoro v vsaki občini je torej neobhodno potrebno, da ima na razpolago človeka, ki je večš pisarnični poslom in dopisovanju z raznimi uradi. Naše občine si pomagajo na različne načine. V nekaterih klerikalnih občinah opravlja pisarniške posle kaplan. V takih občinah je žu-

pu samo slamat mož in je pravi župan kaplan. V mnogih občinah je tajnik mežnar ali organist, ki je obenem največji agitator za klerikalno stranko. Včasih najame župan lastnega uslužbenca, ki mu dela v trgovini ali seka drva. Ob enem pa opravlja tudi občinsko tajništvo. V mnogih občinah pa imajo nastavljenega posebnega občinskega tajnika. n. pr. kakoga upokojenega orožnika ali uradnega slugo. Sposobni občinski tajnik je vsaki večji občini potreben, žal, da so občinski dohodki na deželi premajhni, da bi se moglo vzdrževati dobre občinske tajnike. Ki bi jih bilo seveda treba primerno plačati. Iz poročil, ki nam prihajajo, povzemo, da so občinski tajniki ponekod največji priganjaci dosedaj vladajoče stranke, da so pa sicer prav malo zmogni za izvrševanje tajniških opravil. Na tozadevna vprašanja odgovarjamo sledeče: Če je dosedanji občinski tajnik sicer sposoben, naj se ga ne odpušča iz edinega razloga, ker je morebiti pristaja nasprotni stranke. Samoobsebi pa je umevno, da se bo moral vzdržati vsakih intrig zoper novo občinsko upravo. Kjer se bo pa izkazala potreba za odpušitev dosedanjega občinskega tajnika, se mu mora odpovedati v smislu njegove pogodbe, ki jo ima z občino. Pravilno sklenjene pogodbe med prejšnjim občinskim odborom in tajnikom večjejo tudi nov občinski odbor. Za veljavnost pogodbe je pa potrebno, da jo je sklenil občinski odbor v pravilno sklicani in sklepni seji in da se je dotični sklep zapisal v zapisniku o dotični seji. Ker ima neopravičena odpušitev ali odpoved za posledico dolgo pravdo, je potrebna pri tem previdnost.

Volitev s krogljicami se je, kakor se je izkazalo že pri volitvah v konstituento in pri sedanjih občinskih volitvah, vobče dobro obnesla. Vsak volilec ima možnost, da si še v zadnjem trenutku prosto izbere stranko, kateri hoče oddati svoj glas. Pri zadnjih volitvah pa so se pojavili že poskusi raznih sleparij. Prava sleparija se je zgodila v Črmošnjicah, kjer je nasprotni volilec zamašil grlo skrinjice KDZ s trsko in so potem nasprotni volilec krogljice, ki so se nabirale v grlu naše skrinjice, prenašali v naslednje skrinjice. Zoper te volitve je vložil ugovor in jih bo morala deželna vlada razveljaviti.

Dopisi in vprašanja v občinskih zadevah naj se naslavlja na Samoupravno pisarno JSDS v Ljubljani, poštni predal 169. Če se želi odgovor naj se priloži znamka za 2 K.

vesti, da se izplačajo vojne odškodnine zavzniki državam. Med drugimi bodo plačale davek razne korporacije, potem se uvede davek na prevoz, na zavoje, na žganje, sladkor itd. Lepo življenje!

Društvene vesti.

Jug. napred. akad. društvo »Jadrano« poziva člane, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba tov. Sloke, cand. tur., ki bo danes, t. j. v sredo, iz mrtvašnice deželne ob 13. uri. — Odbor.

Produktivna zadruga čevljarjev, mojstrov za Slovenijo v Ljubljani in Čevlarska zadruga za Ljubljano in okolico vabi gg. člane, ki se nameravajo udeležiti »veleslovesnega dela«, v nedeljo, dne 5. junija točno ob 10. uri dop. v restavracijo Narodnega doma. K temu sestanku se vabijo vse obstoječe organizacije in zadruge v Sloveniji, ki so bile svojočasno že pisмено obveščene, da pošljejo vsaj po enega delegata.

Izjava.

Ker — kakor slišiva — odbor »Narodne galerije« razmišlja, da bi kaj nakupiti tudi od naju, spodaj podpisana izjava, da »Narodni galeriji« ne prodava ničesar, dokler ji predseduje dosedanji odbor.

Frän In Tone Krall.

Razglas.

Izvozna družba »Impeks« v Ljubljani je ustanovila svoje podružnice in sicer:

1. Novi-Sad za nakup žita in prašičev.
2. Dunaj, Obere Donaustrasse 17 za prodajo zlasti žita, živine in mesnih izdelkov ter za nakup vseh industrijskih potrebščin v Avstriji in Nemčiji.
3. Ekspozitura v Berlinu, Trstu in Boznu za prodajo živine in mesa.

Za zastopstvo so na razpolago jugoslovanski trgovini in industriji za komisijonalno prodajo in nakup proti mali proviziji. Vse te posle bodo izvrševale te organizacije najvestnejše in najsolidnejše.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Naznanilo.

Podpisani večletni računski natak naznanjam sl. občinstvu, da sem prevzel z dnem 22. maja 1921 staro znano

restavracijo in kavarno »Pri novi pošti« na postaji v Rimskih Toplicah.

Za potrebo dobre kuhinje in izvrstne pijače po nizkih cenah preskrbljeno. Vsem obiskovalcem zdravilišča, želez. osobju in domačim gostom se priporočam za obilen poset. Pritožbena knjiga na razpolago. Osebnostne pritožbe se sprejema v zdraviliški restavraciji.

Z odličnim spoštovanjem
Rimske Toplice, 20. maja 1921.

Collautti Ivan, restavrater.

Tisk »Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Iščem delavce.

ki so popolnoma izvežbani v izdelavi rožennih plošč (Hornplatten), in sicer na najmodernejših strojih. Ponudbe z zahtevo plače je staviti pod »TOGIG« na anončni ekspedicijo A. L. MATELIČ, LJUBLJANA.

ŽAGAR

za gater na električni pogon se
tako sprejme:

Konzervne tovarne Vrhnika pri Ljubljani.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.